

ش سندلی (ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژي اتمی ایران** نوبت امتحانی: دیماه ۹۰ پایه: چهارم
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته / رشته های: ریاضی و تجربی وقت امتحان: ۸۰ دقیقه
سوال امتحان درس: زبان فارسی نام دبیر/دبیران: جناب آقای افخمی سال تحصیلی: ۹۱-۱۳۹۰
ساعت امتحان: ۱۰/۳۰ صبح تاریخ امتحان: ۱۳۹۰/۱۰/۱۲ تعداد برگ سوال: ۱ برگ

الف) معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

- ۱- می خواستند حضیضی بیابند.
۲- نسبت به ملاهی و مناهی بی پروا باشم.

- ۳- با موبدان به رای زدن سرگرم بود.
۴- چو برخواند کاوه همه محضرش

ب- معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)

۴

- ۱- همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم (۲۵).
۲- درزه های بیرون گرفت و پیش وی افکند. (۲۵).
۳- من این را به ضیاع خود فرستادم. (۲۵).
۴- گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم. (۲۵).
۵- تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
۶- سیاوش را کرد باید درست
۷- سیاوش چنین گفت کای شهریار
۸- بگفت او آن من شد زو مکن یاد
۹- شکر ایزد که به اقبال کله گوشه ی گل
۱۰- بیزارم از وفای تو یک روز و یک زمان
۱۱- غرفه ی وهمیم ورنه این محیط

- لیک کس را دید جان دستور نیست (۵)
که این بد بکرد و تباهی بجست (۵)
که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار (۵)
بگفت این کی کند بیچاره فرهاد (۷۵).
نخوت باد دی و شوکت آخر شد (۷۵).
مجموع اگر نشتم و خرسند اگر شدم (۱)
از تنک آبی کناری بیش نیست (۱)

ج- آرایه ها و نکات بلاغی (۲ نمره)

با توجه به ابیات بخش قبل توضیح دهید ایهام تناسب را در بیت ۹، استعاره را در بیت ۱۱، جناس را در بیت ۵ و اغراق را در بیت ۷.

د- درک مطلب (۴ نمره)

با توجه به هر متن سوالات را پاسخ دهید.

«نقل است که آن روز که ائمه فتوا دادند که او را نباید کشت، جنید در جامه ی تصوف بود و فتوا نمی نوشت. خلیفه فرموده بود که «خط جنید باید» چنان که دستار و دراعه در پوشید و به مدرسه رفت و در جواب فتوا نوشت که «نحن نحکم بالظاهر» یعنی، بر ظاهر حال، کشتنی است و فتوا بر ظاهر است اما باطن را خدای داند.»

- ۱- مرجع ضمیر «او» کیست؟ (۲۵).
۲- پیش گویی شده بود که جنید در هیات اهل صورت درآید. عطار این موضوع را در سه وضعیت توضیح داده است. آن سه را شرح دهید. (۱.۵)
۳- کدام کلمه در متن بالا محاز است؟ (۲۵).

- ۴- با توجه به بیت «زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت/ حیثیت مرگ را به بازی نگرفت» «حیثیت مرگ» چیست؟ (۵)
- «هان ای عزیز فصل جوانی به هوش باش
این جاهلان که دعوی ارشاد می کنند
ما عیب و نقص خویش و کمال و جمال غیر
به نظر شاعر مهمترین ایراد جاهلان مدعی چیست؟ (۵)
- ۵- در پیری از تو هیچ نباید به غیر خواب
در خرقه شان به غیر «منم» تحفه ای میاب
کدام بیت انتقاد از خود است؟ توضیح دهید. (۵)
- ۶- کلام بیت به اغتنام فرصت اشاره دارد؟ (۵)
- ۷- کلام بیت به اغتنام فرصت اشاره دارد؟ (۵)

خودآزمایی (۳ نمره)

۰۴

- ۱- منظور سعدی از مصرع «فراوان سخن باشد آکنده گوش» چیست؟ (۵)
- ۲- جمله‌ی مشهور «ان لم یکن لکم دین فکونوا احرا را فی دنیاکم» یعنی چه؟ (۵)
- ۳- سرنوشته سودابه با توجه به سرانجام تلخ سیاوش چه شد؟ (۵)
- ۴- مقصود از «جدایی»، «نی» و «نیستان» چیست؟ (۱.۵)

تاریخ ادبیات و درآمدها (۲ نمره)

- ۱- در ادبیات ملل چند نوع شعر تعلیمی دیده می شود؟ توضیح دهید. (۱)
- ۲- نام نویسنده‌ی هر اثر را بنویسید. (۱)
- ۱-۲- هزار و یک شب ۲-۲- الحیاه ۳-۲- اخبار رستم ۴-۲- کشف المحجوب

حفظ شعر (۲ نمره)

جای خالی را پر کنید.

- ۱- گفت در سر عقل باید بی کلامی عار نیست
- ۲- لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید
- ۳- گوشم به راه تا که خبر می دهد ز دوست
- ۴- که به تدبیر تو تشویش خمار آخر شد.

دوستکام باشید- افخمی